

Odbor za zunanje zadeve

2018/0356M(NLE)

5.12.2019

MNENJE

Odbora za zunanje zadeve

za Odbor za mednarodno trgovino

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi Sporazuma o prosti trgovini med Evropsko unijo in Socialistično republiko Vietnam (2018/0356M(NLE))

Pripravljalnica mnenja: Isabel Wiseler-Lima

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. želi spomniti, da je Parlament 17. decembra 2015 odobril Okvirni sporazum o obsežnem partnerstvu in sodelovanju med EU in Vietnamom¹, v katerem so opredeljeni prihodnji odnosi in katerega namen je okrepiti nadaljnje sodelovanje pri svetovnih in regionalnih izzivih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je, odkar je navedeni sporazum začel veljati, stanje na področju človekovih pravic v Vietnamu poslabšalo;
2. obžaluje, da Komisija ni opravila ocene učinka sporazuma o prosti trgovini med EU in Vietnamom na človekove pravice, čeprav jo je Parlament za to zaprosil, kar je v nasprotju s sklepom evropskega varuha človekovih pravic iz leta 2015 in zavezami iz akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo, ter jo poziva, naj to oceno nemudoma opravi; poudarja, da se je Komisija nadalje zavezala, da bo opravila naknadno oceno gospodarskega, socialnega in okoljskega učinka;
3. poudarja strateški pomen, ki ga ima Vietnam kot ključni partner EU v jugovzhodni Aziji in med državami združenja ASEAN, zlasti med drugim v zvezi s pogajanjem o podnebnih spremembah, dobrim upravljanjem, trajnostnim razvojem, gospodarskim in socialnim napredkom ter bojem proti terorizmu; poudarja, da mora Vietnam postati partner pri spodbujanju človekovih pravic in demokratičnih reform; ugotavlja, da bo Vietnam leta 2020 predsedoval združenju ASEAN; poudarja, da morata EU in Vietnam v celoti spoštovati in izvajati Pariški sporazum;
4. pozdravlja sporazum med EU in vlado Vietnama, podpisan 17. oktobra 2019, o vzpostavitvi okvira za sodelovanje Vietnama v operacijah EU za krizno upravljanje; poudarja, da je Vietnam druga partnerska država v Aziji, ki bo z EU podpisala okvirni sporazum o sodelovanju; poudarja, da je sporazum pomemben korak naprej v odnosih med EU in Vietnamom;
5. priznava, da si Vietnam prizadeva, da bi sprejel program reform, zlasti glede okoljskih in delavskih pravic iz poglavja o trajnostnem razvoju iz sporazuma o prosti trgovini; poziva vietnamsko vlado, naj sprejme vse ustrezne zakonodajne in nezakonodajne ukrepe, da bi dejansko zagotovila in izvajala najvišje možne standarde na področju človekovih pravic, med drugim tudi okoljske standarde in standarde dela; pozdravlja, da je bilo šest od osmih temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela ratificiranih, in sicer št. 29 o prisilnem delu, št. 100 in 111 o nediskriminaciji, št. 138 in 182 o delu otrok, nedavno pa še št. 98 o pravici organiziranja in pravici do kolektivnih pogajanj; poziva vietnamsko vlado, naj hitro ratificira in v celoti izvaja tudi ostale konvencije; poziva k vzpostavitvi dejansko izvršljivega mehanizma, ki se bo uporabljal za poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju, ter k sprejetju jasnega, javnega in zavezujočega časovnega okvira za ratifikacijo konvencij Mednarodne organizacije dela št. 87 o svobodi združevanja in varstvu pravice do organiziranja ter št. 105 o odpravi prisilnega dela;

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0467.

6. je še vedno zaskrbljen zaradi kršitev človekovih pravic v Vietnamu, tudi glede tega, da se političnim aktivistom, novinarjem, blogerjem, oporečnikom in zagovornikom človekovih pravic izrekajo kazni, se jih politično ustrahuje, vsiljivo nadzira, nadleguje, napada, ugrablja in jim nepošteno sodi, pa tudi zaradi omejevanja verske svobode ter svobode izražanja in združevanja, pa tudi ker se izvaja smrtna kazen; poziva Vietnam, naj uvede moratorij za smrtno kazen in sprejme takojšnje ukrepe za njeno odpravo; globoko obžaluje, da se je število političnih zapornikov ter pridržanih novinarjev, blogerjev, zagovornikov človekovih pravic ter delavskih, verskih in okoljskih aktivistov v zadnjih letih povečalo, ter poziva, naj se vse osebe, ki so bile pridržane zgolj zato, ker so miroljubno uveljavljale svojo svobodo izražanja, izpustijo ter umaknejo vse obtožbe zoper njih;
7. poudarja, da so človekove pravice temelj poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju iz sporazuma o prosti trgovini; je zaskrbljen, da je sporazum o prosti trgovini osredotočen zgolj na določeno vrsto pravic, predvsem na temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela; zato poziva, naj se človekove pravice celoviteje vključijo, poleg tega pa naj se vzpostavi mehanizem za zagotavljanje njihovega dejanskega spoštovanja; poziva, naj se učinek sporazuma redno in neodvisno ocenjuje;
8. poziva Vietnam, naj izvede priporočila, podana v okviru zadnjega splošnega rednega pregleda; poziva vietnamske oblasti, naj svojo zakonodajo uskladijo z mednarodnimi standardi in obveznostmi na področju človekovih pravic, vključno z Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah (MPDPP), katerega pogodbenica je tudi Vietnam, zlasti tako da spremeni svoj kazenski zakonik ter zakonodajo o kibernetiki varnosti ter o prepričanju in veroizpovedi; poziva vietnamsko vlado, naj zakonodajo, ki ureja javna zborovanja in demonstracije, uskladi s pravico do svobode zbiranja in združevanja;
9. poudarja, da člen 13 sporazuma zajema pristop sodelovanja na podlagi skupnih vrednot in interesov, ob hkratnem upoštevanju razlik v stopnji razvoja pogodbenic; pozdravlja možnost, da se vprašanja s področja trgovine in trajnostnega razvoja, ki spadajo na področje uporabe člena 13, najprej obravnavajo v okviru izmenjave mnenj v Odboru za trgovino in trajnostni razvoj; obžaluje, da lahko imajo v primeru, da ta vprašanja niso rešena, lastni postopki pogodbenic še vedno prednost pred drugim mehanizmom, ki pogodbenici omogoča, da zahteva vzpostavitev neodvisne skupine strokovnjakov, in da je še vedno odvisno od njihove pripravljenosti, ali ga bodo uporabile; poziva EU in Vietnam, naj vzpostavita neodvisen mehanizem za spremljanje na področju človekovih pravic in neodvisen pritožbeni mehanizem, ki bo zadevnim državljanom in lokalnim deležnikom omogočal učinkovito uporabo pravnega sredstva, hkrati pa bo tudi orodje za spopadanje z morebitnimi negativnimi učinki za človekove pravice, zlasti z uporabo mehanizma za reševanje sporov med državami v okviru poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju;
10. poudarja, da sporazum o prosti trgovini vzpostavlja institucionalno in pravno zavezujočo povezavo s sporazumom o partnerstvu in sodelovanju; poudarja, da člen 1 sporazuma o partnerstvu in sodelovanju vsebuje standardno klavzulo o človekovih pravicah, na podlagi katere se lahko uvedejo ustrezni ukrepi, v skrajnem primeru tudi takojšnja začasna prekinitev izvajanja sporazuma o partnerstvu in sodelovanju ali njegovih delov; opozarja, da je evropski varuh človekovih pravic v zadevi

1409/2014/MHZ o sporazumu o prosti trgovini med EU in Vietnamom ugotovil, da preambula navedenega sporazuma ter druga tradicionalna orodja, kot sta klavzula o človekovih pravicah iz sporazuma o partnerstvu in sodelovanju ter dialog o človekovih pravicah, ne zadostujejo, da bi veljalo, da so obveznosti EU ustrezno izpolnjene, zlasti kadar zakonodaja tretje države ni v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic; poziva, naj se vzpostavi mehanizem, s katerim se bo na podlagi rednih ocen spremljalo izvajanje klavzule o človekovih pravicah, poleg tega pa naj se oblikuje postopek, na podlagi katerega bodo določene jasne in kredibilne posledice, ki bodo sledile v primeru kršitve sporazuma;

11. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila vietnamska neodvisna civilna družba grobo zatirana in številni od njenih predstavnikov delujejo na skrivaj, ker se bojijo pregona in povračilnih ukrepov; spodbuja Komisijo, naj poveča tehnično pomoč in razpoložljiva sredstva za razvoj neodvisne civilne družbe v Vietnamu, da bi to državo tako podprla pri izpolnjevanju njenih mednarodnih obveznosti na področju človekovih pravic in pri spremljanju, ali se člen 13 sporazuma o prosti trgovini ustrezno izvaja; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo notranje svetovalne skupine, predvidene v poglavju o trgovini in trajnostnem razvoju, vključevale resnično neodvisne predstavnike civilne družbe, in naj pojasni, kateri mehanizmi so bili vzpostavljeni, da bi se zagotovilo, da bodo lahko ustrezno, varno in brez strahu pred povračilnimi ukrepi izpolnjevali svojo vlogo pri spremljanju izvajanja sporazuma o prosti trgovini;
12. poudarja, da morata Parlament in njegova pristojna medparlamentarna delegacija pozorno spremljati dogajanje v Vietnamu in izvajanje vseh delov sporazuma o prosti trgovini, da bi se lahko odzvala na dogajanje na terenu; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj tesno sodelujeta s Parlamentom pri pripravi letnih dialogov o človekovih pravicah in z njimi povezanih poročil ter pri posodobitvi državne strategije EU za človekove pravice v Vietnamu;
13. je trdno prepričan, da je treba v Vietnamu izboljšati stanje na področju pravne države, dobrega upravljanja, trajnostnega razvoja in spoštovanja človekovih pravic;
14. poziva Komisijo in ESZD, naj Parlamentu uradno poročata o angažiranju Vietnama za to, da bi pri vrsti vprašanj s področja človekovih pravic dosegel napredek, kot je navedeno v njegovi resoluciji z dne 17. decembra 2015²;
15. meni, da bi moral biti sporazum odobren samo, če bodo vietnamske oblasti izpustile politične zapornike; poudarja, da se je treba zavezati jasnemu časovnemu načrtu, o katerem se je treba dogovoriti s Komisijo, za sprejetje učinkovitih zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov za odpravo pomislekov iz te resolucije; poziva Komisijo, naj te pomisleke odpravi.

² Nezakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2015 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi Okvirnega sporazuma o obsežnem partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Socialistično republiko Vietnam na drugi strani v imenu Evropske unije (UL C 399, 24.11.2017, str. 141).

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Naslov	Sklenitev Sporazuma o prosti trgovini med Evropsko unijo in Socialistično republiko Vietnam
Referenčni dokumenti	2018/0356M(NLE)
Pristojni odbor	INTA
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	AFET 24.10.2019
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Isabel Wiseler-Lima 30.9.2019
Obravnavana v odboru	14.10.2019 2.12.2019
Datum sprejetja	4.12.2019
Izid končnega glasovanja	+ : 47 - : 7 0 : 8
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Maria Arena, Traian Băsescu, Phil Bennion, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gina Dowding, Tanja Fajon, Michael Gahler, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), David Lega, Nathalie Loiseau, Jaak Madison, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Javier Nart, Urmas Paet, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Radosław Sikorski, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev), Hermann Tertsch, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Irina Von Wiese, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Andrea Cozzolino, Arnaud Danjean, Lukas Furlas (Loucas Fourlas), Jytte Guteland, Andrzej Halicki, Martin Horwood, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Kris Peeters, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Javier Zarzalejos, Bernhard Zimniok
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Geoffrey Van Orden

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Traian Băsescu, Arnaud Danjean, Lukas Furlas (Loucas Fourlas), Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Kris Peeters, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Phil Bennion, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Martin Horwood, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Irina Von Wiese
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Jytte Guteland, Sven Mikser, Juozas Olekas, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Tonino Picula, Kati Piri, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Sergej Stanišev (Sergei Stanishev)
VERTS/ALE	Gina Dowding, Heidi Hautala, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel

7	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Jacek Saryusz-Wolski, Geoffrey Van Orden, Witold Jan Waszczykowski
GUE/NGL	Mick Wallace
ID	Gilles Lebreton, Thierry Mariani

8	0
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
GUE/NGL	Jorgos Jeorjju (Giorgos Georgiou), Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
ID	Susanna Ceccardi, Jaak Madison, Bernhard Zimniok

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani